

<http://mitCFU.dk/lnkyrzi>

Tema	Reformationen, 1600 tallets troldomsprocesser
Fag	Historie A og B
Målgruppe	Ungdomsuddannelser
Type	Podcast
Kategori	DR 2021 (27 min pr afsnit.)

Faglig relevans og kompetenceområder

Brug podcasten til at arbejde med reformationen og 1600-tallets troldomsprocesser med særligt fokus på processen i Køge, Køge Huskors. Vejledningen lægger op til at arbejde med:

- Troldomsprocesser i 1600-tallet
- Reformationens og Christian IV's betydning for processerne
- At formidle og remediere historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt
- At skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og diskutere periodiseringsprincipper
- At reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid samt over mennesket som historieskabt og historieskabende

Ideer til undervisningen

De første opgaver og aktiviteter knytter sig direkte til podcastserien, mens den sidste del af vejledningen giver forslag til, hvordan man kan lade eleverne undersøge troldomsprocesserne og udarbejde en podcast.

Før udsendelsen:

Inden eleverne skal arbejde med udsendelsen, kan de med fordel have arbejdet med kirkens rolle, position og magt før og efter reformationen i Danmark samt den religiøse forståelse, som formede Christian IV's troldomsforordning fra 1617.

Undervejs:

Opgaverne nedenfor er designet til at arbejde med hele podcastserien, men du kan selv vælge ud mellem opgaverne.

Organiseringen af lytning

Overvej, om eleverne skal lytte til alle afsnit, udvalgte episoder eller om episoderne skal uddeles på forskellige grupper, som får til opgave at formidle episodens vigtigste pointer til de andre i klassen i opsamlende matrixgrupper.

Episodernes længde gør det muligt enten at bruge podcasten som lektier, eller man kan lade eleverne lytte til dem i timerne, mens de går en tur (ca. 30 min).

Instruér eleverne i, hvad de særligt skal lytte efter, og stil præcise krav til deres lytning, fx ingen snak eller second screeners, mens man lytter.

Opsamling på et podcastafsnit:

Inddel eleverne i tilfældige grupper for at diskutere spørgsmålene i skemaet. Lav en fælles opsamling i klassen på udvalgte spørgsmål. Inddel fx matrixgrupper som på skrift fremlægger svarene.

Episode 1: Du har satan hos dig i din seng

Hvordan var Køge i 1600-tallet?	Hvem er Anna Barskiær, og hvordan præsenteres hun i podcasten?	Hvilke overnaturlige fænomener oplever Anna og hendes familie i huset i Køge i 1608-1615?	Hvordan forstår Anna og samtiden familiens oplevelser?	Serien hedder "Onde Anna" – men er Anna ond? Hvad tænker I? (begrund)

Episode 2 Heksesabbat, Gud, Satan og vold

Hvordan beskrives Køge i 1600 -allet? Hvilken position havde kvinder i samfundet?	Hvad betyder det at føde i dølgsmål? Og hvad fortæller det om betydningen af ære og et godt ry i 1600-tallet?	Hvem er Johanne Thomesis? Hvordan præsenteres hun i podcasten, og hvilken anklage rettes mod hende?	Hvilke religiøse forestillinger og forståelser prægede 1600-tallet?	Hvilke motiver kan Anna Barskiær have for at anklage Johanne Thomesis?

Episode 3: Er du troldkvinde skal du brændes

Hvordan præsenteres Johanne Thomesis, og hvordan forløber processen mod hende? Hvad sker der, efter at Johanne er dømt skyldig?	Hvordan forløber trolddoms-processerne i 1600-tallet ifølge Louise Kallestrup?	Hvem er: Mette Banghørs, Kirstine Lauridsdatter, og Maren Ringsbjerg? Hvordan forløber processerne mod dem?	Hvilken rolle spiller tortur i processerne?	Hvad mener Olga Ravn med, at kravene om processerne kommer "oppe fra" – og hvad betyder det?

Episode 4: Maren i kongens fangekælder

Hvordan præsenteres Maren Ringsbjerg, og hvad anklages hun for?	Hvordan præsenteres Christian IV, og hvorfor henter han Maren Ringsbjerg til København? Hvordan beskrives fangekælderens?	Hvordan præsenteres Volborg Bødgers, og hvad anklages hun for? Hvad viser retssagen mod Volborg om udviklingen i "Køge Huskors"?	Hvorfor bliver der sat hårdt ind mod trolddoms-sager efter reformationen?	Hvad er det centrale ved trolddoms-forordningen i 1617? Hvad menes der med, at trolddoms-processerne også er et magtredskab?

Episode 5

Hvad mener Olga Ravn med, at mindepladen er bødlers sprog? Hvorfor ønsker Olga Ravn at mindes ofrene?	Hvorfor aftager hekseprocesserne i 1623 og stopper helt i 1693?	Hvorfor er Christian IV optaget af at bekæmpe trolddom? Hvilken betydning har hans egne erfaringer med trolddom?	Hvorfor opstår der rygter om trolddom omkring Anna 20 år efter Køge Huskors? Hvordan er processen og Annas reaktion anderledes?	Hvordan forholder Olga Ravn sig til spørgsmålet, om Anna var ond? Synes I, at Anna var ond?

Opgave 1: Køge Huskors

Med afsæt i podcasten og elektroniske materialer skal grupperne skabe et overblik over de personer, der spillede væsentlige roller i Køge Huskors (se skema nedenfor), og derpå lave en tidslinje over begivenhederne.

Navn	Erhverv og position i samfundet	Tilknytning til <i>huskorset</i> og de andre involverede.	Hvordan afsluttes personens tilknytning til processen?

Personkarakteristik

Grupperne laver en personkarakteristik af Anna Barskiær. Her kan grupperne, ud fra deres baggrundsviden, blandt andet komme ind på:

- Hvordan beskrives Anna? Er hun frygtsom, resolut, troende?
- Hvordan påvirker hendes position hendes handlinger (og synspunkter)?
- Hendes reaktioner på de overnaturlige hændelser: Hvordan håndterer hun de uforklarlige hændelser?
- Hvordan påvirker det hendes tro og handlinger?

- Hvordan fremstår hendes religiøse overbevisninger? Hvordan påvirker dette hendes tilgang til de problemer, familien står over for?

Opsamling

Opsamling i matrixgrupper på tværs af klassen, hvor hver gruppe fremlægger deres personkarakteristik og i fællesskab gennemgår tidslinjen.

Opgave 2 Undersøgelse af problemstillinger

Eleverne skal i grupper finde relevante materialer og undersøge specifikke problemstillinger relateret til trolddomsprocesserne. Fx kan de undersøge:

Hvordan forløb trolddomsprocessen "Køge Huskors"?

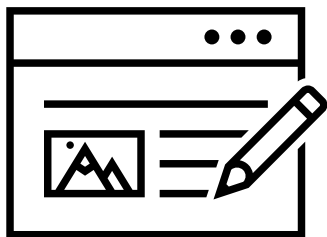
Hvad kendetegner trolddoms- og hekseprocesser, og er Køge Huskors et typisk eksempel på disse i Danmark?

Hvad er det centrale i trolddomsforordningen af 1617?

Hvilken rolle spiller Christian IV i trolddomsprocesserne i renæssancen?

Hvorfor aftog og stoppede trolddoms- og hekseprocesser fra 1625 i Danmark?

Grupperne laver et fælles dokument over spørgsmål, svar og relevante materialer, som de deler med dig, og du giver løbende feedback.

Der er skabelon til screenplay på posten på MitCFU

Opgave 3 Produktion af egne elevpodcast

Eleverne skal producere en podcastepisode **på 7-10 minutter** om hekseprocesserne i 1600-tallet. Overvej, om det skal være til en bestemt målgruppe, fx elever i udskoling.

Grupperne starter med at brainstorme over podcastens form. Her skal eleverne for eksempel overveje:

- Hvilken type podcast vil de lave?
- Hvem skal medvirke? Hvilke roller og/eller personer skal indgå?
- Hvilke elementer skal med og i hvilken rækkefølge?
- Hvilke virkemidler skal de bruge og hvornår,

Stil krav om, at screenplayet skal være detaljeret og præcist, så det er muligt at læse manuskriptet op ved optagelsen. Opstil tydelige krav, eksempelvis:

Krav til formatet: Et krav til podcasten er, at den skal inddrage forskellige sekvenser med forskellige "teksttyper og effekter", såsom oplæsning, interviews, fortællinger, diskussioner og lydeffekter, for at holde lytteren engageret. Du kan overveje, om eleverne skal inddrage specifikke kilder eller historiske personer.

Faglige krav: Podcasten skal behandle 2-3 problemstilling som gruppen har undersøgt. Husk at stille krav om brug af fx citater og uddybende besvarelse af de overordnede spørgsmål, som opstilles i podcasten.

Produkt: Eleverne skal først udarbejde og have godkendt deres screenplay (se elevark). En podcast på 7-10 minutter. Husk at få eleverne til at aflevere som lydfil (mp3).

Vurderingskriterier:

Indhold: Faglig dybde, faglig præcision og relevans af den historiske information.

Kreativitet og præsentation: Originalitet i tilgang og brug af forskellige segmenter og effekter.

Struktur og organisation: Logisk opbygning og flydende overgange mellem sekvenserne.

Feedback:

Brug vurderingskriterierne til at lade eleverne give hinanden feedback på både screenplay og det færdige produkt. Du kan give kort skriftlig eller mundtlig feedback på det færdige produkt evt. en optagelse.